

RAHANDUSMINISTEERIUM

Saaremaa Vallavalitsus
vald@saaremaavald.ee
Tallinna tänav 10
Saaremaa vald
93819, Kuressaare linn

Teie 16.09.2026 nr 7-4/7154-4

Meie 01.10.2026 nr 1.4-1/3752-2

Vastuskiri Lääne-Eesti kohalikele omavalitsustele ja arendusorganisatsioonidele

Lugupeetud pöördumise esitajad

Täname Lääne-Eesti saarte ja rannikuala omavalitsusi, arenduskeskusi ning ettevõtlusorganisatsioone Euroopa Liidu 2028–2034 eelarveperioodi ettevalmistamisega seotud ettepanekute eest. Peame oluliseks, et riigiplaani ettevalmistamisse panustavad aktiivselt kohalikud omavalitsused ja piirkondlikud arendusorganisatsioonid, et piirkondade arenguvajadused oleksid riigiplaani koostamisel paremini arvesse võetud.

Praeguses etapis ei otsustata üksikute programmide ega meetmete üle

Valitsuse 15. septembri otsusega lepidi kokku riigiplaani esmased prioriteedid ja valdkondlik jaotus ning anti Rahandusministeeriumile mandaat alustada nende alusel läbirääkimisi Euroopa Komisjoniga. Samal ajal jätkuvad Euroopa Liidu 2028–2034 eelarveperioodi rahastamismahu ja tingimuste üle läbirääkimised Euroopa Liidu tasandil, mistõttu ei ole Eesti lõplik toetusümbrik ega kõik rakendustingimused veel lõplikult kokku lepitud. Rõhutame ka asjaolu, et uuel eelarveperioodil toimub rahastuse planeerimine etapiviisiliselt. Euroopa Komisjoni praeguse ettepaneku kohaselt kavandatakse esimeses etapis tegevusi ligikaudu 5,5 miljardi euro ulatuses ning umbes 703 miljonit eurot jääb reservi ja sisustamiseks aastatel 2031–2033. Seetõttu ei kajasta praegune jaotus kogu perioodi lõplikku rahastust.

Riigiplaani koostamise järgmises etapis kujundatakse valdkonnaministeeriumide eestvedamisel detailsemalt meetmete eesmärgid, sisu, rakendusviisid ja võimalike toetuse saajate ring. Seetõttu ei ole praeguses etapis veel otsustatud, kas regionaalsete eesmärkide saavutamiseks kasutatakse eraldiseisvaid programme, piirkondlikke meetmeid või muid rakenduslahendusi. Samuti ei ole veel kokku lepitud üksikute meetmete rahastamismahud ega tingimused.

Regionaalne mõju tuleb siduda konkreetsete eesmärkidega

Valitsuse otsuse kohaselt tuleb Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil koostöös teiste ministeeriumidega sõnastada riigiplaani regionaalse tasakaalustatuse eesmärk, selle saavutamist mõõtvad näitajad ja sihttasemed ning rakendusmehhanismi ettepanek. Ainuüksi kindla rahastuse mahu või protsendi suunamine väljapoole suuremaid linnapiirkondi ei saa olla eesmärk omaette. Esmalt tuleb kokku leppida, milliseid piirkondlikke väljakutseid soovitakse

lahendada ning milliseid muutusi saavutada. Seejärel saab määratleda meetmed ja rakendustingimused, mis aitavad neid eesmärke kõige mõjusamalt saavutada.

Piirkondade arengut mõjutavad samaaegselt mitme valdkonna poliitikad ja investeeringud. Lisaks riigiplaanile panustavad regionaalarengusse ka riigieelarvelised meetmed ning mitmete valdkondade tegevused (ettevõtlus, haridus, transport, veemajandus, elamumajandus, tervise- ja sotsiaalvaldkond). Esmase jaotusettepaneku alusel koostatud esialgse kaardistuse kohaselt on riigiplaanis üle 1,2 miljardi euro ulatuses meetmeid, kus kohalik omavalitsus võiks olla potentsiaalne toetuse saaja või partner. Sellest ligikaudu 762 miljoni euro ulatuses on seos kohalike omavalitsustega otsesem ning ligikaudu 492 miljoni euro ulatuses sõltub omavalitsuste võimalik roll meetmete edasisest kujundamisest. Olulise panuse regionaalarengusse annavad ka ettevõtlustoetused, mis aitavad luua töökohti, arendada ettevõtluskeskkonda ja suurendada ettevõtete konkurentsivõimet väljaspool suuremaid keskusi. Jaotuskava näeb ette 604 miljonit ettevõtlusvaldkonna toetusi, millele lisandub ühise põllumajanduspoliitika arvelt ca 500 miljonit põllumajandusettevõtluse ja toidutootmise toetusi.

Lääne-Eesti saarte ja rannikuala eripärade, sealhulgas ühenduvuse, saarelisuse, ettevõtluskeskkonna ja kriisikindlusega seotud küsimuste arvestamine on eelkõige sisend Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi juhitavale tööle regionaalsete eesmärkide ja neid toetavate meetmete kujundamisel. Konkreetsete meetmete, võimalike territoriaalsete erisuste ja rakendustingimuste üle otsustatakse riigiplaani järgmises ettevalmistusetapis.

Piirkondade kaasamine jätkub järgmises etapis

Peame oluliseks, et omavalitsused, piirkondlikud arendus- ja ettevõtlusorganisatsioonid osaleksid aktiivselt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning teiste valdkonnaministeeriumide korraldatavates aruteludes ja annaksid oma sisendi regionaalsete eesmärkide ning meetmete kujundamisse. Just selles etapis on võimalik kujundada, kuidas regionaalsed eesmärgid eri valdkondade meetmetes tegelikult rakenduvad.

Täname veel kord pöördumise ja esitatud ettepanekute eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sven Kirsipuu
eelarvepoliitika asekancler

Demis Voss
demis.voss@fin.ee

